

Baggrund for forslag til fremsættelse af lovforslag om et generelt forbud mod diskrimination pga. race eller etnisk oprindelse, hudfarve, national eller social oprindelse, alder, køn, seksuel orientering, kønsidentitet, handicap, religion eller tro samt politisk anskuelse.

De civilsamfundsorganisationer, der er medlemmer af Ligebehandlingsudvalget under Institut for Menneskerettigheder¹, har besluttet at opfordre Folketinget til at fremsætte et forslag om en lov om et generelt forbud mod diskrimination pga. race eller etnisk oprindelse, hudfarve, national eller social oprindelse, alder, køn, seksuel orientering, kønsidentitet, handicap, religion eller tro samt politisk anskuelse.

Indledning

Det forhold, at bestemmelserne om antidiskrimination her i landet er blevet til over en årrække på baggrund af Danmarks internationale forpligtelser, er årsagen til, at vi har en mosaik af ikke let overskuelige og usammenhængende lovbestemmelser om diskrimination, som ikke er fuldt dækkende. Den uensartede beskyttelse af forskellige grupper på forskellige områder opleves som hierarkier i beskyttelsesværdigheden.

Det er kritisabelt og kan vanskeligt forsvares, at diskrimination fortsat er lovligt her i landet på visse områder uden for arbejdsmarkedet.

Gældende dansk ret

Det er velkendt, at etnicitet og køn allerede er beskyttet generelt mod diskrimination både inden og udenfor arbejdsmarkedet. Men de øvrige diskriminationsgrunde: alder, seksuel orientering, handicap, religion eller tro samt kønsidentitet er kun beskyttet på arbejdsmarkedet, jfr. EU direktiv 78/2000, som er gennemført i Danmark ved lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. i lovbekendtgørelse Nr. 31 af 12/1-2005. Således er disse diskriminationsgrunde ikke beskyttet civilretligt udenfor arbejdsmarkedet.

Om dansk ret henvises til den mere detaljerede og præcise beskrivelse i Institut for Menneskerettigheders udredning nr. 5/2007 "Effektiv beskyttelse mod diskrimination – om retlige og faktiske tiltag", side 53-57. (Kopi vedlagt som bilag).

Da man oprettede Ligebehandlingsnævnet i 2007-2008 undlod regeringen samtidigt at foretage en fuld revision af lovgivningen på hele antidiskriminationsområdet. Der blev oprettet et fælles klageorgan, men der blev ikke samtidig skabt et sammenhængende lovgrundlag.

---

¹ Ligebehandlingsudvalget blev oprettet i 2003 af Institut for Menneskerettigheders Råd for Menneskerettigheder. Nærværende forslag til lovforslag fremsættes af Amnesty International Danmark, Danske Handicaporganisationer, Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Racediskrimination, Dansk-Russisk Forening, Det Mosaiske Trossamfund, ENAR Danmark - European Network Against Racism, Islamisk-Kristent Studieceter, Kvinderådet, LGBT Danmark, Ny-Dansk Ungdomsråd, Polio- Trafik- og Ulykkesskadede (PTU) Livet efter ulykken.", Rådet for Etniske Minoriteter, SOS mod Racisme, Ældremobiliseringen, Ældresagen, Yngresagen. Det Centrale Handicapråd er også medlem af udvalget, men er ikke en civilsamfundsorganisation og ønsker ikke at være medforlagsstiller. IMR står som sekretariat for udvalget også uden for kredsen af forlagsstillere.

Løsningsmodel

Der skabes et fælles horisontalt lovgrundlag om forbud mod diskrimination, som dækker alle områderne race eller etnisk oprindelse, hudfarve, national eller social oprindelse, alder, køn, seksuel orientering, kønsidentitet, handicap, religion eller tro samt politisk anskuelse, såvel indenfor som udenfor arbejdsmarkedet, der som minimum sikrer samme beskyttelsesniveau, som i dag findes på kønsligestillingsområdet.

Indhold af loven

Loven bør omfatte alle grunde: race eller etnisk oprindelse, hudfarve, national eller social oprindelse, alder, køn, seksuel orientering, kønsidentitet, handicap, religion eller tro samt politisk anskuelse både inden og udenfor arbejdsmarkedet samt omfatte både al offentlig og privat virksomhed.

Loven skal forbyde direkte diskrimination, indirekte diskrimination, chikane og instrukser til diskrimination samt yde beskyttelse mod repressalier. Loven skal endvidere indeholde ligebehandlingsfremmende bestemmelser for at sikre lige muligheder i praksis, herunder mulighed for mainstreaming af ligebehandlingsprincippet.

Kønsperspektivet skal mainstreames i loven og i forhold til alle diskriminationsgrunde. Dette for at modvirke intersektionel diskrimination mellem køn og de øvrige grunde. Anerkendelse af intersektionel diskrimination er vigtig, også i forhold til intersektion de andre grunde imellem – for eksempel i forhold til handicap og seksuel orientering, eller alder og race eller etnisk oprindelse.

Ligebehandlingsnævnet skal have mulighed for at kunne behandle alle klager over oplevet diskrimination som følge af alle ulovlige kriterier- både inden og udenfor arbejdsmarkedet. Herudover bør nævnet have mulighed for at gøre brug af lægdommere og af omvendt bevisbyrde, ligesom det uafhængige nævns sekretariat skal have tilført de nødvendige personaleressourcer. Nævnet bør endvidere kunne have mulighed for at afhøre parter og vidner. Hvis en part ikke svarer på en klage, skal nævnet kunne vælge at lægge den for indklagede ugunstigste vurdering til grund. Hvis nævnet ikke får beføjelse til at afhøre parter eller vidner, og derfor ikke bliver i stand til at realitetsbehandle en sag, skal nævnet af egen drift på klagerens vegne kunne indbringe sagen for domstolene.

Institut for Menneskerettigheders mandat til fremme af ligebehandling og beskyttelse mod forskelsbehandling bør ud over køn, race eller etnisk oprindelse også omfatte alder, seksuel orientering, handicap, religion eller tro samt kønsidentitet.

Ressortministeriet

Det vigtigste mål er, at alle former for diskriminationslovgivning samles under én minister. Den ansvarlige minister skal have et stærkt mandat, og kunne arbejde på tværs af alle ministerier med den nødvendige gennemslagskraft.

Lokal bistand til ofre for diskrimination

Det bør overvejes at styrke den lokale bistand gennem kommunale borgerrådgivere, lokale retshjælpe og civilsamfundsorganisationer, som arbejder for at fremme ligebehandling.

